

KÖYDE VE KENTTE YAŞAYAN ANNELERİN OKUL ÖNCESİ EĞİTİM KURUMLARINDAN BEKLENTİLERİ*

THE EXPECTATIONS OF THE MOTHERS FROM PRESCHOOL EDUCATION INSTITUTIONS IN VILLAGES AND CITIES

Handan Asûde BAŞAL**

Pınar BAĞÇELİ KAHRAMAN***

Başvuru Tarihi: 19-02-2018 Yayına Kabul Tarihi: 07-05-2018 DOI: 10.21764/maeuefd.396467

Özet: Bu araştırmanın amacı köyde ve kentte yaşayan ve çocuğu okul öncesi eğitim almakta olan annelerin okul öncesi eğitim kurumlarından beklentilerini incelemektir. Araştırma genel tarama modelinde gerçekleştirilmiştir. Araştırmanın örneklemini köyde ve kentte anaokullarına devam eden toplam 200 çocuğun annesi oluşturmaktadır. Araştırmada veri toplama aracı olarak annelerin okul öncesi eğitim kurumlarından beklentilerini belirlemek amacıyla Şimşek ve İvrendi (2014) tarafından geliştirilmiş olan “Ailelerin Okul Öncesi Eğitim Kurumlarından Beklentileri” Ölçeği ile çocuk ve anneleri hakkında bilgi almak amacıyla “Kişisel Bilgi Formu” kullanılmıştır. Araştırmada köy ve kentte yaşayan annelerin okul öncesi eğitimden beklentilerini betimlemek amacıyla tanımlayıcı istatistikler ve cinsiyetin köyde ve kentte yaşamının beklentiler üzerindeki etkisini belirlemek amacıyla t- testi ile parametrik olmayan alt boyutlar için Mann-Whitney U Testi ve Kruskall Wallis-H Testi kullanılmıştır. Araştırmadan elde edilen bulgulara göre; annelerin köyde ve kentte yaşama durumlarına göre, okul öncesi eğitim kurumlarından beklentileri öğretmen, eğitim ve aile, okul politikası, bilgilendirme boyutları ile toplam puanlar arasında kentte yaşayan annelerin lehine anlamlı bir farklılık bulunmuştur. Ayrıca annenin eğitim durumunun okul öncesi eğitim kurumundan beklentisini farklılaştırdığı saptanmıştır. .

Anahtar Sözcükler: *Köy, kent, anne, okul öncesi eğitim kurumu*

Abstract: It is aimed to examine the expectations of mothers, whose children take preschool education in villages and cities, from preschool education institutions. This research was carried out in general scanning model. The sample of the research included mothers of 200 children, who attended preschools in the city and villages. Within the research in order to determine the expectations of the mothers from the preschool education institutions “The Expectations of Mothers from Preschool Education Institutions Scale” which was developed by Şimşek and İvrendi (2014) was used. In order to describe the expectations of the mothers, who live in the villages and in the cities, from preschool education descriptive statistics and gender in order to describe the effect of living in the village and in the city T test and for the nonparametric sub-dimensions Mann-Whitney U Test and Kruskall Wallis-H Test were carried out. According to the findings obtained from the research, a significant difference was found on behalf of the mothers that live in the city among the groups, according to the mothers’ state of living in the villages or in the cities within the dimensions of their expectations from the preschool education institutions in terms of teacher, school policy, informing and total. It was also found that the educational status of mothers differentiated their expectations from pre-school education institutions

Keywords: *Village, city, mother, preschool education institution*

** Prof. Dr., Uludağ Üniversitesi Eğitim Fak. Temel eğitim Böl. Okul Öncesi Eğitimi ABD., asubasal@uludag.edu.tr, <https://orcid.org/0000-0002-4112-4339>

*** Dr. Öğr. Üyesi.Uludağ Üniversitesi Eğitim Fak. Temel eğitim Böl. Okul Öncesi Eğitimi ABD., pinarbag@uludag.edu.tr, <https://orcid.org/0000-0002-0551-7741>

Giriş

Çocuğun 0-6 yaş dönemi gelişim hızının ve öğrenme kapasitesinin en yüksek olduğu dönemdir. Bu süreçte çocuğun kişilik yapısı ve değer yargıları kazanılan davranışlara bağlı olarak biçimlenmektedir. Çocukların okul öncesi dönem süresince aldıkları eğitim onların sadece okul başarılarını değil, aslında tüm hayatlarını etkilemektedir. Bu nedenle çocuğa gerekli beceri, bilgi, alışkanlık ve tutumların kazandırılması, çocuğun toplumun değer yargılarını öğrenmesi ve uygulayabilmesi okul öncesi eğitim kurumlarında planlı bir eğitim ve rehberlik hizmeti verilmesi ile sağlanabilmektedir (Başal, 2013; Breadkamp ve Copple, 2002). Bu rehberlik görevi; hazırladığı eğitim programı çerçevesinde öğretmene düşmekte ve okul öncesi eğitimin niteliği ailenin katkısı ile artmaktadır.

Çocuğun yaşamının ilk yıllarından itibaren tüm gelişim dönemlerini sağlıklı bir şekilde tamamlayabilmesi ailenin tutum ve yaşam tarzına bağlı olmaktadır. Dolayısıyla eğitim ailede başlamakta ve ailenin çocuğun ihtiyaçlarını karşılaması ile doğru orantılı olarak çocuğun gelişimi desteklenmektedir (Saracho ve Spodek, 2003; Yazar, Çelik ve Kök, 2008). Ancak aile, yeterli sosyal ve kültürel duruma sahip olsa bile, çocuğun okul öncesi eğitim gereksinimlerini karşılama konusunda yetersiz kalabilmekte ve ailenin çocuğuna gösterdiği ilgi, çocuğun temel gereksinimlerini tümüyle karşılamayabilmektedir. Okul öncesi eğitim kurumları, çocuğun zihinsel, bedensel, sosyal ve duygusal bir bütün olarak gelişmesi için ilkökula başlamadan önce uygun bir eğitimin verilmesini sağlamaktadır (Başal, 2013; İnci ve Deniz, 2015). Türkiye’de 2016-2017 eğitim öğretim yılında 5 yaş çocukları için okul öncesi eğitimde ulaşılan okullaşma oranı %58.79 olarak belirlenmiştir (MEB, 2017). Dolayısıyla okullaşma oranının henüz istenilen seviyeye ulaşmadığı, bölgesel açıdan okullaşma oranlarında önemli farklılıklar olduğu ve okullaşmanın daha çok batı bölgelerde olduğu söylenebilmektedir (Şimşek ve İvrendi, 2014). Genellikle sosyo-ekonomik bakımdan daha yetersiz olan kırsal kesimde yani köylerde çocukların okul öncesi eğitimden yeterince faydalanamaması ve okul öncesi eğitimin önemini yeterince fark edememesi gibi nedenler okul öncesi eğitimin istenilen düzeye ulaşmasını da engelleyebilmektedir (Taner-Derman ve Başal, 2010). Öğretmenlerin ailelerin beklentilerine, değerlerine ve amaçlarına saygı duyması ve ailelerin bunu hissetmesi, onların okul öncesi eğitime yönelik olarak olumlu tutumlar geliştirmelerinde etkili olmaktadır. Bu nedenle annelerin okul öncesi eğitim kurumundan beklentilerini öğrenmek ve bu beklentilerin gerçekleşmesi için çaba sarfetmek, okul-aile işbirliğinin geliştirilerek, çocuğun kalıcı öğrenmesinin gerçekleşmesini sağlayacaktır (Şimşek ve İvrendi, 2014). Dolayısıyla ailenin okul öncesi eğitim kurumundan beklentisi çocuğun öğrenmeleri üzerinde de etkili olmaktadır. Yapılan araştırmalar ailelerin okul öncesi eğitim kurumlarından beklentilerinin içinde bulunan sosyal çevreye, öğrenim durumuna, ailenin gereksinimlerine, kültürel düzeyine, çekirdek aile olup olmama durumuna ve gelir düzeyine göre farklılaştığını göstermektedir (Aktaş-Arnas, 2002; Güler, 2008; Jacobson ve Engelbrecht, 2000; Kaya, 2002; Özen Altınkaynak ve Yanıklar,2014; Saçkes, 2013; Sevinç, 2006; Şişmek ve İvrendi, 2014; Avcu, 2016). Polat Yaman ve Saçkes (2010) ise yaptıkları araştırma sonucunda anne ve babaların okul öncesi eğitimden beklentilerinin annelerin iletişim ve

erişilebilirlik, sağlık ve güvenlik alt boyutlarında annelerin lehine farklılaştığı sonucuna ulaşmışlardır. Yapılan bir araştırmada ise, ailelerin özellikle öğretmenlerin iletişimi, güvenlik, öğretmen davranışı ve eğitim kalitesi kriterleri göz önünde bulundurarak okul öncesi eğitim kurumunu seçtikleri belirlenmiştir (Topaç, Yaman, Ogurlu ve İlgar, 2012). Sevinç (2006) annelerin eğitim boyutunda yüksek beklentiye sahip olduğunu belirtmektedir. Ancak yapılan bir başka araştırma, ailelerin fiziksel kaynaklara ve güvenliğe önem verdiklerini göstermektedir (Öncü, 2007). Aibao, Xiaofeng ve Hajime (2007), ailelerin okul öncesi eğitimden beklentilerinin sosyal psikoloji, çocuk gelişimi ve aile eğitimi konularına odaklandığını, bu beklentilerin çocuğun fiziksel ve zihinsel gelişimini olumlu etkilediğini belirtmektedirler. Şahin, Sak ve Şahin (2013) yaptıkları araştırma sonucunda ailelerin okul öncesi eğitim kurumundan öncelikle çocuklarının sosyal becerilerini desteklemesini beklediklerini belirlemiştir. Yapılan araştırmalar, ailelerin okul öncesi eğitim kurumlarından beklentilerinin çocuklarının gelişim alanlarına katkıda bulunulması, öğretmen özellikleri, kurumun fiziksel özellikleri ve kendilerine bilgi verilmesi yönünde olduğunu göstermektedir (Hinnant, O'brien ve Ghazarian, 2009; Özışıklı, 2008; Rubie-Davies, Hattie, ve Hamilton, 2006; Rubie-Davies, Weinstein, Huang, Gregory, Cowan ve Cowan,2014; Seyfullahoğulları, 2012).

Özellikle Türkiye’de; anne-babaların okul öncesi eğitimi kurumlarından beklentilerinin incelendiği çeşitli araştırmaların olduğu; bu araştırmalar arasından sadece Şimşek ve İvrendi (2014)’nin farklı bölgeleri içine alan bir araştırma yaptığı, diğer araştırmaların ise (Aktaş-Arnas, 2002; Avcu, 2016; Özen Altınkaynak ve Yanıklar, 2014; Saçkes, 2013; Topaç ve ark., 2012; Yaman ve Saçkes, 2017) özellikle kent düzeyinde yapıldığı görülmektedir. Ancak bu araştırmada aynı ilin zorunlu hizmet bölgesi olarak adlandırılan köyleri ile merkez ilçelerinde okul öncesi eğitime devam eden çocukların annelerinin beklentileri karşılaştırılmaktadır. Dolayısıyla bu araştırma farklı fiziki özellik ve şartlara sahip iki bölgede yaşayan annelerin okul öncesi eğitim kurumundan beklenti düzeylerini belirlemek ve çocukların gelişimleri ve eğitimlerinde destek olabilecek önerilerde bulunmak açısından önemlidir. Bu bağlamda bu araştırma ile köy ve kentte yaşayan ve çocuğu okul öncesi eğitim almakta olan annelerin okul öncesi eğitim kurumlarından beklentilerinin incelenmesi amaçlanmıştır. Bu amaç doğrultusunda ebeveynlerin okul öncesi eğitim kurumlarından beklentilerinin yaşadıkları fiziki özellik ve şartlara, anne öğrenim düzeyine, çocuğun cinsiyetine göre değişip değişmediği belirlenmeye çalışılmıştır.

Yöntem

Köyde ve kentte yaşayan ve çocuğu okul öncesi eğitime devam eden annelerin okul öncesi eğitim kurumlarından beklentilerinin incelenmesinin amaçlandığı bu araştırma genel tarama modelinde gerçekleştirilmiştir.

Örneklem

Araştırmanın örnekleme uygun örnekleme yöntemi ile seçilmiştir. Uygun örnekleme yöntemi, ihtiyaç duyulan büyüklükteki gruba ulaşana kadar en ulaşılabilir olan kişilerden başlayarak

grubun oluşturulmasıdır (Büyüköztürk, Çakmak, Akgün, Karadeniz ve Demirel, 2012). Araştırmanın örneklemini Bursa ili Nilüfer ve Osmangazi merkez ilçelerinde anaokullarına devam eden 5-6 yaş çocuğu olan 100 anne ile Bursa ilinin Büyükorhan ilçesinin Kınık, Hemşehriler, Yenice ve Akçasaz köyleri, Orhanlı ilçesinin Fadıl, Sarıl, Çakmak ve Karıncalı köyleri ve Keles ilçesinin Belenören, Kocakavacık, Yazıbaşı, Delice, Avdan ve Basak köylerinde yaşayan ve çocukları okul öncesi eğitim almakta olan 100 anne oluşturmuştur. Veriler 2016-2017 eğitim- öğretim yılı Ekim-Kasım aylarında annelerle görüşülerek toplanmıştır. Gönüllü olan annelere anketler verilmiş ve bir hafta sonra anketler annelerden geri alınmıştır.

Tablo 1.

Örneklem grubuna ilişkin demografik bilgiler

		Köy		Kent		Toplam		
		n	%	n	%	n	%	
Cinsiyet	Kız	49	49	47	47	96	48	
	Erkek	51	51	53	53	104	52	
	Toplam	100	50	100	50	200	100	
Anne Durumu	Öğrenim	İlkokul	42	42	10	10	52	26
		Ortaokul	27	27	12	12	39	19,5
		Lise	24	24	35	35	59	29,5
		Üniversite	7	7	43	43	50	25
		Toplam	100	50	100	50	200	100
Anne Yaşı	20-30	56	56	39	39	95	47,5	
	31-40	41	41	51	51	92	46	
	41-50	3	3	8	8	11	5,5	
	51-60	0	0	2	2	2	1	
	Toplam	100	50	100	50	200	100	
Annenin Durumu	Çalışma	Çalışıyor	28	28	65	65	93	46,5
		Çalışmıyor	72	72	35	35	107	53,5

	Toplam	100	50	100	50	200	100
Çocuk Sayısı	1	16	16	34	34	50	25
	2	51	51	47	47	98	49
	3	29	29	17	17	46	23
	4 ve üzeri	4	4	2	2	6	3
	Toplam	100	50	100	50	200	100

Tablo 1’de görüldüğü gibi; araştırma kapsamına alınan annelerin %48’i kız, %52’si erkek çocuğa sahiptir. Ayrıca araştırma kapsamına alınan annelerin %26’sı ilkokul, %19,5’i ortaokul, %29,5’i lise ve %25’i üniversite mezunudur. Annelerin %47,5’i 20-30 yaş aralığında, %46’sı 31-40 yaş aralığındadır. Annelerin %46,5’i çalışmakta, %53,5’i çalışmamaktadır. Bununla birlikte annelerin %25’i tek çocuğa, %49’u iki çocuğa, %23’ü üç çocuğa ve %3’ü dört ve üzeri çocuğa sahiptir.

Veri Toplama Aracı

Araştırmada annelerin okul öncesi eğitim kurumlarından beklentilerini belirlemek amacıyla Şimşek ve İvrendi (2014) tarafından geliştirilmiş olan “Ailelerin Okul Öncesi Eğitim Kurumlarından Beklentileri” Ölçeği kullanılmıştır. Ölçek beşli likert tipi olup öğretmen, eğitim-aile, okul politikası ve bilgilendirme olmak üzere dört alt boyut ve toplam 20 maddeden oluşmaktadır.

Ölçekte yer alan maddeler Kesinlikle Katılmıyorum (1), Katılmıyorum (2), Kararsızım (3), Katılıyorum (4) ve Kesinlikle Katılıyorum (5) olarak derecelendirilmektedir. Ölçek maddelerine ilişkin katılma dereceleri 4,20–5,00 Çok Yüksek Düzeyde Beklenti, 3,40–4,19 Yüksek Düzeyde Beklenti, 2,60–3,39 Orta düzeyde Beklenti, 1,80–2,59 Düşük düzeyde beklenti ve 1,00–1,79 Çok düşük düzeyde beklenti olarak ifade edilmektedir. Ölçeğin Cronbach Alpha katsayısı .74 ve alt boyutların Cronbach Alpha katsayısı sırasıyla; öğretmen $\alpha = .84$, eğitim-aile $\alpha = .75$, okul politikası $\alpha = .70$ ve bilgilendirme $\alpha = .66$ ’dır. Yapılan bu araştırmada Ölçeğin Cronbach Alpha katsayısı $\alpha = .85$, öğretmen alt boyutunun $\alpha = .84$, eğitim-aile alt boyutunun $\alpha = .75$, okul politikası alt boyutunun $\alpha = .70$ ve bilgilendirme alt boyutunun $\alpha = .66$ olduğu saptanmıştır.

Ayrıca araştırmada çocuğun cinsiyeti, annenin eğitim durumu, annenin yaşı, annenin çalışma durumu, çocuk sayısı hakkında bilgi almak amacıyla Kişisel Bilgi Formu kullanılmıştır.

Verilerin Analizi

Araştırmanın verileri, SPSS 22.0 programında çözümlenerek değerlendirilmiştir. Köy ve kentte yaşayan ve çocuğu okul öncesi eğitim almakta olan annelerin okul öncesi eğitim kurumlarından beklentilerinin incelendiği bu çalışmada betimsel istatistikler kullanılmıştır. Annelerin tüm ölçeğe ve ölçeğin dört alt boyutuna (öğretmen, eğitim-aile, okul politikası ve bilgilendirme) ilişkin görüşlerinin normallik varsayımının sınanmasında da Kolmogorov-Smirnov (K-S) testinden faydalanılmıştır. Bu test sonucunda; toplam puan için dağılımın normal olduğu, alt boyutlarda ise dağılımın normal olmadığı belirlenmiştir. Buna yönelik olarak da köy ve kentte yaşayan annelerin okul öncesi eğitimden beklentilerini betimlemek amacıyla tanımlayıcı istatistikler ve cinsiyetin, köyde ve kentte yaşamının ve annenin öğrenim düzeyinin beklentiler üzerindeki etkisini belirlemek amacıyla t- testi ve parametrik olmayan alt boyutlar için ise Mann-Whitney U ve Kruskal Wallis-H (KWH) testi kullanılmıştır. Kruskal Wallis-H testi sonucunda anlamlı bir farklılık bulunması durumunda grupların ikili kombinasyonları üzerinden Mann Whitney U testi uygulanmıştır.

Bulgular ve Yorum

Bu bölümde, köyde ve kentte yaşayan annelerin okul öncesi eğitim kurumlarından beklenti düzeylerine ilişkin istatistiki bilgiler, çocuğun cinsiyetinin, köyde ve kentte yaşamının ve annenin öğrenim düzeyinin beklentiler üzerindeki etkisine ilişkin bulgular yer almaktadır.

Tablo 2.

Ailelerin okul öncesi eğitim kurumlarından beklentileri ölçeği maddelerine ilişkin istatistiki bilgiler

Maddeler	KÖY			KENT		
	$\bar{x}$	ss	Karşılama Düzeyi	$\bar{x}$	ss	Karşılama Düzeyi
Faktör 1: Öğretmen						
Okulda, öğretmenler ve aileler arasında iletişimi güçlendirecek okul dışı aktiviteler düzenlenmelidir.	2,99	1,19	Orta düzey	3,60	1,16	Yüksek düzey
Öğretmenin önceliği çocuğuma bağımsızlığını kazandırmak olmalıdır.	3,56	0,76	Yüksek düzey	3,89	0,20	Yüksek düzey
Çocuğumun öğretmeni üniversite mezunu olmalıdır.	4,03	0,89	Yüksek düzey	4,34	0,95	Çok Yüksek düzey
Çocuğumun sınıfında yardımcı bir öğretmen bulunmalıdır.	2,82	1,55	Orta düzey	3,18	1,55	Orta düzey
Öğretmenin fiziksel özellikleri (kıyafeti, dış görünüşü) benim için önemlidir.	3,96	0,74	Yüksek düzey	4,33	0,83	Çok Yüksek düzey
Okulda çocuğuma günlük yaşamda karşılaştığı sorunları çözme becerisi kazandırılmalıdır.	3,57	7,77	Yüksek düzey	4,11	0,88	Yüksek düzey

İstedığım zaman çocuğumu sınıfta izleyebilmeliyim.	2,24	1,28	Düşük düzey	2,95	1,28	Orta düzey
Çocuğumun öğretmeni her dönem çocuğumun gelişimiyle ilgili benimle yüz yüze görüşmelidir.	3,45	1,03	Yüksek düzey	3,70	1,13	Yüksek düzey
Toplam	3,33	1,9	Orta düzey	3,76	0,99	Yüksek düzey
Faktör 2: Eğitim-Aile						
Çocuğumun iyi bakım gördüğünden emin olursam okulun yeterli olduğunu düşünürüm.	3,11	0,84	Orta düzey	3,90	3,11	Yüksek düzey
Çocuğumun sınıf arkadaşlarının ailelerini de tanımalıyım.	3,96	0,84	Yüksek düzey	3,58	1,29	Yüksek düzey
Okul düzenli olarak aileler arası etkileşimi destekleyici sosyal aktiviteler düzenlenmelidir.	2,91	1,19	Orta düzey	3,26	1,20	Orta düzey
Okulda çocuğumun sayı sayma, renkleri tanıma vb. becerilerinin gelişimine; arkadaşlık kurma, işbirliği vb. becerilerinin gelişiminden daha fazla önem verilmelidir.	3,50	0,79	Yüksek düzey	3,69	1,00	Yüksek düzey
Öğretmen her dönem bana çocuğumun gelişimiyle ilgili (fiziksel, zihinsel duygusal ve sosyal) düzenli olarak rapor vermelidir.	3,43	0,92	Yüksek düzey	3,68	1,16	Yüksek düzey
Toplam	3,38	0,92	Orta düzey	3,62	1,55	Yüksek düzey
Faktör 3: Okul Politikası						
Çocuğumun sınıfında onunla aynı yaşta olan çocuklar olmalıdır.	3,71	0,89	Yüksek düzey	3,80	1,21	Yüksek düzey
Sınıf ilköğretim binasından ayrı olmalıdır.	2,90	1,40	Orta düzey	3,66	1,42	Yüksek düzey
Okul her iki ebeveynin de eğitime katılımını teşvik etmelidir.	2,66	1,13	Orta düzey	3,54	1,16	Yüksek düzey
Okul içinde sağlık personeli (doktor/hemşire) olmalıdır.	1,70	1,08	Çok düşük düzey	2,12	1,29	Düşük düzey
Toplam	2,74	1,13	Orta düzey	3,28	1,27	Orta Düzey
Faktör 4: Bilgilendirme						
Çocuğumun yaptığı etkinlikler hakkında her gün bilgilendirilmeliyim.	2,31	1,31	Düşük düzey	2,48	1,29	Düşük düzey
Çocuğumun öğretmeni bana okul öncesi eğitim hakkında güncel yazılar göndermelidir.	1,91	1,07	Düşük düzey	2,48	1,29	Düşük düzey
Çocuğum farklı ailevi özelliklere (gelir düzeyi,	2,28	1,32	Düşük düzey	3,25	1,26	Orta düzey

etnik köken, dini tercih vb.)sahip çocuklarla eğitim görmelidir.

Toplam	2,17	1,23	Düşük düzey	2,74	1,28	Orta düzey
--------	------	------	-------------	------	------	------------

Tablo 2’de görüldüğü gibi anneler, Öğretmen, Eğitim-Aile boyutlarında köyde orta düzeyde beklentiye sahipken, kentte yüksek düzeyde beklentiye sahiptirler. Okul Politikası alt boyutunda, köyde ($\bar{x}=2,74$) ve kentte ($\bar{x}=3,28$) yaşayan annelerin orta düzeyde beklentiye sahip oldukları belirlenmiştir. Bilgilendirme alt boyutunda ise köyde ($\bar{x}=2,17$) yaşayan annelerin düşük düzeyde, kentte ($\bar{x}=2,74$) yaşayan annelerin ise orta düzeyde beklentiye sahip oldukları görülmektedir. Bilgilendirme alt boyutunda “Çocuğumun yaptığı etkinlikler hakkında her gün bilgilendirilmeliyim.”, “Çocuğumun öğretmeni bana okul öncesi eğitim hakkında güncel yazılar göndermelidir.” maddelerinin köyde ve kentte düşük düzeyde beklentiye sahip olduğu görülmektedir. Yine aynı şekilde Okul Politikası alt boyutunda “Okul içinde sağlık personeli bulunmalıdır.” maddesi köyde çok düşük düzeyde, kentte ise düşük düzeyde beklentiye sahiptir.

Tablo 3.

Köyde ve kentte yaşama durumuna göre annelerin beklentileri ölçeği toplam puanına ilişkin t-testi sonuçları

Yaşanılan yer	n	$\bar{x}$	Ss	sd	t	p
Köy	100	60,98	10,56	198	-5,517	,000*
Kent	100	69,52	11,32			

p<.05

Tablo 3 incelendiğinde; beklenti düzeyleri ortalaması köyde yaşayan annelerde $\bar{x}=60,98$, kentte yaşayan annelerde $\bar{x}=69,52$ olarak bulunmuştur. Ancak beklenti düzeyinin köyde ve kentte çok yüksek olmadığı da söylenebilmektedir. Köyde ve kentte yaşayan annelerin okul öncesi eğitim kurumlarından beklentileri kentte yaşayanlar lehine anlamlı bir farklılık göstermektedir ($t_{(198)} = -5,517$; p<.05).

Tablo 4.

Çocuklarının cinsiyetine göre annelerin beklentileri ölçeği toplam puanına ilişkin ilişkin t-testi sonuçları

Yaşanılan yer	n	$\bar{x}$	Ss	sd	t	p
Kız	96	64,71	11,86	198	-627	,532
Erkek	104	65,75	11,64			

Tablo 4'te çocuklarının cinsiyetine göre annelerin beklenti düzeylerine ilişkin t-testi sonuçları görülmektedir. Araştırma sonucunda beklenti düzeyi ortalamaları kız çocuğu olan annelerin =64,71, erkek çocuğu olan annelerin = 65,75'tir. Buna göre; kız ve erkek çocuk annelerinin okul öncesi eğitim kurumlarından beklentileri arasında anlamlı bir farklılık bulunamamıştır ($t_{(198)} = -627$; $p > .05$).

Tablo 5.

Annelerin öğrenim durumuna göre okul öncesi eğitim kurumlarından beklentileri ölçeği toplam puanına ilişkin istatistikî bilgiler

	N	$\bar{x}$	SS
İlkokul	52	57,67	10,94
Ortaokul	39	62,05	10,51
Lise	59	69,80	9,38
Üniversite	50	70,26	11,16
Toplam	200	65,25	11,73

Tablo 5'te okul öncesi eğitim kurumlarından beklentilerine ait puan ortalamaları incelendiğinde; annelerin öğrenim durumuna göre ilkökul mezunu $\bar{x} = 57,67$, ortaokul mezunu $\bar{x} = 62,05$; lise mezunu $\bar{x} = 69,80$; üniversite mezunu $\bar{x} = 70,26$ puan ortalamalarına sahip olduğu görülmektedir. Buna göre üniversite mezunu anneler okul öncesi eğitim kurumlarından daha fazla beklenti içinde olmaktadır.

Tablo 6.

Annelerin öğrenim durumuna göre okul öncesi eğitim kurumlarından beklentileri ölçeği toplam puanına ilişkin Varyans Analizi sonuçları

	KT	Sd	KO	F	P
G. arası	5858,98	3	1952,99	17,794	,000*
G. içi	21512,52	196	109,76		
Toplam	27371,50	199			

$p < .05$

Tablo 6'da görüldüğü gibi; annelerin okul öncesi eğitim kurumlarından beklentileri eğitim durumlarına göre anlamlı farklılık göstermektedir ($F_{(199)} = 17,794$; $p < .05$). Anlamlı farkın kaynağını bulmak için yapılan LSD testi sonucunda ilkökul mezunu anneler ile ortaokul, lise ve üniversite mezunu annelerin puanları arasında anlamlı bir farklılık olduğu saptanmıştır. Buna

göre, lise ve üniversite mezunu annelerin okul öncesi eğitim kurumlarından beklenti düzeyleri farklılık göstermemektedir.

Tablo 7.

Köyde ve kentte yaşayan annelerin okul öncesi eğitim kurumlarından beklentileri ölçeği alt boyutlarına ilişkin Mann-Whitney U Testi Sonuçları

	Gruplar	n	Sıralar Ortalaması	Sıralar Toplamı	U	Z	p
Öğretmen	Köy	100	81,19	8119,00			
	Kent	100	119,81	11981,00	3069,000	-4,730	.000*
	Toplam	200					
Eğitim ve Aile	Köy	100	91,93	9192,50			
	Kent	100	109,08	10907,50	4142,500	-2,109	.035*
	Toplam	200					
Okul politikası	Köy	100	80,16	8016,00			
	Kent	100	120,84	12084,00	2966,000	-4,992	.000*
	Toplam	200					
Bilgilendirme	Köy	100	80,99	8098,50			
	Kent	100	120,02	12001,50	3048,500	-4,793	.000*
	Toplam	200					

p<.05

Tablo 7’de Mann-Whitney U testine ilişkin bulgular incelendiğinde, öğretmen (Z=-4,730; p<.05) , eğitim ve aile (Z=-2,109; p<.05), okul politikası (Z=-4,992; p<.05) ve bilgilendirme (Z=-4,793; p<.05) alt boyutlarında yaşanan yere göre anlamlı bir farklılığın olduğu belirlenmiştir. Buna göre tüm alt boyutlarda kentte yaşayan annelerin daha yüksek beklentiye sahip oldukları söylenebilmektedir.

Tablo 8.

Çocuğun cinsiyetine göre annelerin okul öncesi eğitim kurumlarından beklentileri ölçeği alt boyutlarına ilişkin Mann-Whitney U Testi Sonuçları

	Gruplar	n	Sıralar Ortalaması	Sıralar Toplamı	U	Z	p
Öğretmen	Kız	96	97,65	9374,50			
	Erkek	104	103,13	10725,50	4718,500	-,671	.503
	Toplam	200					
Eğitim ve Aile	Kız	96	99,69	9570,50			
	Erkek	104	101,25	10529,50	4914,500	-,191	.849
	Toplam	200					

Okul politikası	Kız	96	100,79	9676,00	4964,000	-,069	.945
	Erkek	104	100,23	10424,00			
	Toplam	200					
Bilgilendirme	Kız	96	95,51	9169,00	4513,000	-1,177	.239
	Erkek	104	105,11	10931,00			
	Toplam	200	97,65	9374,50			

Tablo 8 incelendiğinde; çocuğun cinsiyetinin öğretmen ($Z=-671$; $p>.05$), eğitim ve aile ($Z=-191$; $p>.05$), okul politikası ($Z=-069$; $p<.05$) ve bilgilendirme ($Z=-1,177$; $p<.05$) alt boyutlarında anlamlı bir farklılığa yol açmadığı görülmektedir. Buna göre tüm alt boyutlarda kız ya da erkek çocuğa sahip olmak annelerin okul öncesi eğitim kurumundan beklentisini değiştirmemektedir.

Tablo 9.

Annelerin eğitim durumlarına göre okul öncesi eğitimden beklentileri ölçeği alt boyutlarına ilişkin KWH Testi Sonuçları

Gruplar	Yerleşim Yeri	n	Sıra Ortalaması	sd	KWH	p
Öğretmen	İlkokul	52	63,14			
	Ortaokul	39	83,76			
	Lise	59	119,68	3	44,428	.000*
	Üniversite	50	129,78			
	Toplam	200				
Eğitim ve Aile	İlkokul	52	72,83			
	Ortaokul	39	103,42			
	Lise	59	116,68	3	17,640	.001*
	Üniversite	50	107,91			
	Toplam	200				
Okul Politikası	İlkokul	52	71,47			
	Ortaokul	39	81,63			
	Lise	59	116,20	3	32,240	.000*
	Üniversite	50	126,88			
	Toplam	200				
Bilgilendirme	İlkokul	52	74,82			
	Ortaokul	39	88,69	3	21,185	.000*
	Lise	59	119,64			

Üniversite	50	113,84
Toplam	200	

---

p<.05

Tablo 9’da görüldüğü gibi; annenin eğitim durumu öğretmen ($KWH_{(3)}=44,428$; $p<.05$), eğitim ve aile ($KWH_{(3)}=17,640$; $p<.05$), okul politikası ($KWH_{(3)}=32,240$; $p<.05$), bilgilendirme ($KWH_{(3)}=21,185$; $p<.05$) alt boyutlarında anlamlı farklılığa yol açmıştır. Buna göre farkın kaynağını bulmak için yapılan ikili kombinasyonlar sonucunda; öğretmen ve eğitim ve aile alt boyutlarında öğrenim düzeyi ilkokul ile ortaokul olan annelerin ve öğretmen, okul politikası ve bilgilendirme alt boyutlarında öğrenim düzeyi ortaokul olan annelerin lise ve üniversite mezunu olan annelerin puanlarının anlamlı şekilde farklılaştığı saptanmıştır.

Sonuç, Tartışma ve Öneriler

Araştırmadan elde edilen bulgulara göre; annelerin köyde ve kentte yaşama durumlarına göre okul öncesi eğitim kurumlarından beklentileri öğretmen, okul politikası, bilgilendirme boyutlarında ve toplamında gruplar arasında kentte yaşayan annelerin lehine anlamlı bir farklılık bulunmuştur. Ayrıca çocuğun cinsiyeti annelerin okul öncesi eğitim kurumlarından beklentilerini farklılaştırmamaktadır. Saçkes (2013) yaptığı araştırma sonucunda; ailelerin okul öncesi eğitimden bilişsel gelişime yönelik beklentilerinin üç yaşta erkek çocuklar, dört yaşta kız çocuklar lehine farklılaştığını; ancak beş yaşta cinsiyete göre bir farklılık olmadığını belirlemiştir. Yaşlara göre bu farklılığın sebebinin dil gelişiminin erkek ve kız çocuklarda farklılaşması olduğunu ifade etmektedir. Ayrıca Ahmetoğlu ve Acar (2017) erkek çocukların ebeveynlerinin kız çocuklarının ebeveynlerine göre öğretmenlerle daha fazla iletişim kurduklarını belirlemiştir. Bu durumun erkek çocukların daha hareketli ya da kız çocukların daha konuşkan bir yapıya sahip olmasından kaynaklandığı düşünülmektedir.

Araştırma sonucunda, annenin eğitim durumunun okulöncesi eğitim kurumlarından beklentileri de arttırdığı belirlenmiştir. Özellikle lise ve üniversite mezunu annelerin daha yüksek beklentiye sahip oldukları söylenebilir. Bayrak ve Köksal (2017) Elazığ ilinde yaptıkları araştırma sonucunda, lisansüstü eğitime sahip annelerin okul öncesi eğitimden daha yüksek beklentileri olduğunu belirlemişlerdir. Şimşek ve İvrendi (2014) ise yapmış oldukları araştırma sonucunda, eğitim ve aile alt boyutunda ilkokul mezunu ebeveynlerin okul öncesi eğitim kurumlarından beklentilerinin daha yüksek olduğu sonucuna ulaşmışlardır. Ancak Avcu (2016) yaptığı araştırmada, anne eğitim düzeyine göre annelerin okul öncesi eğitimden beklentilerinin farklılık göstermediğini belirlemiştir. Tokuç (2007) ebeveynin eğitim düzeyinin çocuğun okul öncesi eğitime uygun yaşta başlamasında önemli bir etken olduğunu ve eğitim düzeyi yüksek olan ebeveynlerin çocuklarını erken yaşta okula başlatmayı tercih ettiğini ifade etmektedir. Bu durum eğitim düzeyi yükseldikçe ebeveynlerin okul öncesi eğitime daha fazla önem verdiklerini göstermektedir. Okul öncesi eğitim, çocuğun tüm yönleriyle sosyal, duygusal, bilişsel ve

bedensel olarak gelişimine destek olmakta, çocuk bu dönemde kendi kendinin farkına varmakta, diğer insanlar ve toplumsal kurallarla karşılaşarak sosyalleşmekte ve ilkokula hazırlanmaktadır (Başal, 2013). Bu açıdan okul öncesi eğitimin önemini farkına varmış olan ebeveynlerin, okul öncesi eğitimden beklentileri de farklılaşmaktadır.

Araştırma verilerinden elde edilen tanımlayıcı istatistikler incelendiğinde; genel olarak beklenti düzeyleri birbirine yakın olmakla birlikte kentte okul öncesi beklentilerin daha yüksek olduğu söylenebilmektedir. Bu sonuç Şimşek ve İvrendi'nin (2014) yaptıkları araştırma sonuçları ile benzerlik göstermektedir. Alt boyutlar açısından; Öğretmen, Eğitim-Aile boyutlarında köyde yaşayan annelerin orta düzeyde beklentiye, kentte yaşayan annelerin ise yüksek düzeyde beklentiye sahip olduğu belirlenmiştir. Rubie-Davies, Weinstein, Huang, Gregory, Cowan ve Cowan (2014) öğretmenlerin çocuklardan beklentilerinin onların başarıları üzerinde önemli ölçüde etkisinin olduğunu belirtmektedir. Benzer olarak Benner ve Mistry (2007) ebeveynlerin ve öğretmenlerin çocuktan beklentilerinin yüksek olmasının çocuğun başarısı üzerinde olumlu etkisinin olduğunu ifade etmektedir. Bu açıdan öğretmen özellikleri ve verilen eğitim çocukların başarısını önemli ölçüde etkilemekte ve bu nedenle ailelerin öğretmenlerden beklentileri de artmaktadır.

Okul Politikası alt boyutunda, köyde ve kentte yaşayan annelerin orta düzeyde beklentiye sahip oldukları; Bilgilendirme alt boyutunda ise köyde yaşayan annelerin düşük düzeyde, kentte yaşayan annelerin ise orta düzeyde beklentiye sahip oldukları saptanmıştır. Ancak bilgilendirme alt boyutunda “Çocuğumun yaptığı etkinlikler hakkında her gün bilgilendirilmeliyim.”, “Çocuğumun öğretmeni bana okul öncesi eğitim hakkında güncel yazılar göndermelidir.” maddelerinin köyde ve kentte yaşayan annelerin düşük düzeyde beklentiye sahip olduğu görülmektedir. Yine aynı şekilde okul politikası boyutunda “Okul içinde sağlık personeli bulunmalıdır.” maddesi köyde çok düşük düzeyde, kentte ise düşük düzeyde beklentiye sahiptir. Dolayısıyla köyde ve kentte yaşayan annelerin okul öncesi eğitim kurumlarından beklentilerinin ortalamalarının üzerinde olduğu ancak kentte beklentinin köydekine oranla biraz daha fazla olduğu belirlenmiştir. Ancak ailelerin bilgilendirilmesi ve bilinçlendirilmesi aile katılımının bir gereği olarak karşımıza çıkmaktadır. MEB (2013) Okul Öncesi Eğitim Programında da aile katılımının önemli olduğunu ve etkin bir şekilde uygulanması gerektiğini belirtmektedir. Aile katılımı ile çocukların davranışları, becerileri, tutumları gelişmekte ve bununla beraber çocukların aileleri değişmektedir. Aile katılımı çocukların zihinsel, sosyal, duygusal, dil, psikomotor alanlarda tüm yönleriyle gelişiminde olumlu etkide bulunmaktadır (Beaty, 2007; Çakmak, 2010; Erdoğan ve Zelyurt, 2016; Lindberg ve Oğuz, 2016; Temel, Aksoy ve Kurtulmuş, 2010). Aile katılımı ile öğretmen aileyi, aile de okulu tanımakta, okul öncesi eğitimin önemini fark etmekte ve okul öncesi eğitimden beklentisi yüksek düzeyde olmaktadır. Bu nedenle ailelerin bilgilendirilmesi ve bilinçlendirilmesi gerekmektedir. Ancak yapılan araştırmalar aile katılımının yeterli düzeyde uygulanmadığını göstermektedir (Kaya ve Lundeen, 2010; Kurtulmuş, 2016). Bu araştırma sonucunda da özellikle bilgilendirme boyutuna ilişkin beklentinin köyde düşük düzeyde, kentte ise orta düzeyde olduğu belirlenmiştir. Bu durum, kentte yaşayan annelerin çocuklarından daha

fazla beklenti içinde olmalarından ve çocuklarına daha iyi eğitim olanağı sağlama istemlerinden kaynaklandığını düşündürmektedir. Çünkü kentte yaşayan annelerin genellikle eğitim düzeylerinin daha yüksek olması, okul öncesi eğitimin önemini fark etmiş olmaları, yaşadıkları çevredeki uyaran fazlalığından dolayı okul öncesi eğitime ilişkin daha fazla bilgiye sahip olmaları onların çocuklarının eğitimi ve özellikle okul öncesi eğitim konusunda daha fazla farkındalıklarını arttırmış olabilir. Ayrıca bu araştırma kapsamına alınan köylerdeki okul öncesi eğitim kurumlarında genellikle yeni mezun okul öncesi öğretmenleri görev yapmaktadırlar. Kent merkezlerinden oldukça uzak yerleşim yerleri olan köyde yaşadıklarından, çalışmış oldukları mevcut okul öncesi eğitim kurumlarını fiziksel ve eğitimsel donanımları bakımından yeterince etkili hale getirmemiş olabilirler. Sonuç olarak bu durum annelerin okul öncesi eğitimden beklentilerini olumsuz yönde etkilemiş olabilir. Bu araştırma köy ve kentte yaşayan çocuklarını okul öncesi eğitime göndermekte olan anneler ile yapılan nicel bir çalışmadır. Araştırmanın farklı değişkenlere göre nitel boyutunun da ele alınarak yapılması gerektiği söylenebilir. Ayrıca bu araştırma kapsamında veriler dönem başında toplanmıştır. Dönem sonunda annelerin beklentilerinin daha farklı olacağı düşünülerek verilerin dönem başında ve sonunda toplanmasının annelerin görüşlerinde farklılığın olup olmadığının görülmesi açısından yararlı olacağı düşünülmektedir. Okullarda aile katılımını artırıcı çalışmaların yapılmasının, annelerin beklentileri üzerinde etkili olabilir. Bu açıdan öğretmenlere aile katılımı konusunda hizmet içi eğitimler verilerek aile katılım çalışmalarının artırılması gerektiği de düşünülmektedir.

Kaynakça

- Ahmetoğlu, E. & Acar, İ.H. (2017). Parents' satisfaction with their children's educational experiences in early childhood period. *Turkish Studies - International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic-*, 12 (6), 1-14.
- Aibao, Z. H. O. U., Xiaofeng, M. A. & Hajime, A. (2007). Parental expectation of early childhood education: Comparison between China, Japan, and Korea. *Frontiers of Education in China*, 2(1), 140-147.
- Aktaş Arnas, Y. (2002). Velilerin okul öncesi eğitime ve okul öncesi eğitim kurumlarına yönelik tutumları *Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 10(10), 24-36.
- Avcu, A. U. (2016). Annelerin beş yaş çocuklarının gelişimine ilişkin okul öncesi eğitimden beklentilerinin incelenmesi 1. *Cumhuriyet International Journal of Education*, 5(2), 23-32.
- Başal, H.A. (2013). *Okul öncesi eğitime giriş* (Genişletilmiş 3. Basım). Bursa: Ekin Yayınevi.
- Bayrak, S. & Köksal, O. (2017). Ebeveynlerin okul öncesi eğitimden beklentilerinin incelenmesi (Elazığ ili örneği). *Akademik Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 5(45), 547-557.
- Beaty, J. J. (2007). Aile katılımının geliştirilmesi. *Okul Öncesi Öğretmen Yeterlikleri İçinde*. Çeviri: Projeler Koordinasyon Merkezi Başkanlığı, 11.

- Benner, A. D. & Mistry, R. S. (2007). Congruence of mother and teacher educational expectations and low-income youth's academic competence. *Journal of Educational Psychology*, 99(1), 140–153.
- Breadkamp, S. & Copple, C. (2002). *Developmentally appropriate practice in early childhood programs*, Washington D.C: National Association for The Education of Young Children.
- Büyüköztürk, Ş., Çakmak, E. K., Akgün, Ö. E., Karadeniz, Ş. & Demirel, F. (2011). *Bilimsel araştırma yöntemleri* (8. Basım). Ankara: Pegem Akademi.
- Çakmak, Ö. Ç. (2010). Okul öncesi eğitim kurumlarında aile katılımı. *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 1(20), 1-18.
- Erdoğan, Ö. ve Zelyurt, H. (2016). Anne Baba Eğitiminin Aile Çocuk İlişkilerine Etkisi. *Sosyal Politika Çalışmaları Dergisi*, (36), 9-34.
- Güler, T. (2008). *Okul öncesi eğitimde ailenin önemi ve okul aile işbirliği*, Okul öncesi eğitime giriş [Gelengül Haktanır (Ed.)]. Ankara: Anı Yayıncılık, 289-316.
- Hinnant, J. B., O'brien, M. & Ghazarian, S. R. (2009). The longitudinal relations of teacher expectations to achievement in the early school years. *Journal of Educational Psychology*, 101(3), 662.
- İnci, M. A., & Deniz, Ü. (2015). Baba tutumları ile çocuğun yaşı, cinsiyeti, doğum sırası ve kardeş sayısı değişkenleri arasındaki ilişkinin incelenmesi. *Karadeniz Sosyal Bilimler Dergisi The Black Sea Journal of Social Sciences*, 57, 1-9.
- Jacobson, A. L. & Engelbrecht, J. (2000). Parenting education needs and preferences of parents of young children. *Early Childhood Education Journal*, 28(2), 104-116.
- Kaya, S. & Lundeen, C. (2010). Capturing parents' individual and institutional interest toward involvement in science education. *Journal of Science Teacher Education*, 21(7), 825-841.
- Kurtulmuş, Z. (2016). Okul öncesi eğitimde uygulanan etkinlik planlarında aile katılımı boyutunun incelenmesi. *Cumhuriyet International Journal of Education*, 5(1), 71-84.
- Lindberg, E. N. A. ve Oğuz, K. (2016), Family involvement at elementary school: A validity and reliability study. *Journal Of Human Sciences*. 13(3), 4135-4151.
- MEB (2013). *Okul öncesi eğitimi genel müdürlüğü okul öncesi eğitim programı kitabı*. Ankara: Ankara Milli Eğitim Bakanlığı Yayınları.
- MEB (2017). Milli Eğitim İstatistikleri Örgün Eğitim 2016/17. Erişim tarihi: 02.04.2018, https://sgb.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/2017_09/08151328_meb_istatistikleri_organ_egitim_2016_2017.pdf

- Özen Altınkaynak, Ş. & Yanıklar, C. (2014). Anne ve babaların okul öncesi eğitime devam eden çocuklarının gelişimine yönelik beklentileri. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 30, 56 – 72.
- Özışıklı I. S. (2008). A Study of Parent Involvement in The Boğaziçi University Preschool Center, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Boğaziçi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Rubie-Davies, C. M., Weinstein, R. S., Huang, F. L., Gregory, A., Cowan, P. A., & Cowan, C. P. (2014). Successive teacher expectation effects across the early school years. *Journal of Applied Developmental Psychology*, 35(3), 181-191.
- Rubie-Davies, C., Hattie, J. & Hamilton, R. (2006). Expecting the best for students: teacher expectations and academic outcomes, *British Journal of Educational Psychology*, 76(3), 429–444.
- Saçkes, M. (2013). Priorities for developmental areas in early childhood education: a comparison of parents' and teachers' priorities. *Educational Sciences: Theory & Practice – 13* (3), 1684-1690.
- Şahin, B. K., Sak, R., & Şahin, İ. T. (2013). Parents' views about preschool education. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, 89, 288-292.
- Saracho, O.N. & Spodek, B. (2003). Recent trends and innovations in the early childhood education curriculum, *Early Child Development and Care*, 173(2–3), 175–183.
- Sevinç, M. (2006). Okul öncesi eğitimi alan çocukların annelerinin okuldan beklentileri. *Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 13, 218-225.
- Seyfullahoğulları, A. (2012). Ailelerin anaokullarından beklentileri üzerine bir araştırma. *The Journal of Marmara Social Research*, 2, 1-15.
- Şimşek, Z. C., & İvrendi, A. (2014). Ebeveynlerin okul öncesi eğitim kurumlarından beklentileri. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 29(2),240-254.
- Taner Derman, M. & Başal, H., A. (2010). Cumhuriyetin ilanından günümüze Türkiye’de okul öncesi eğitim ve ilköğretimde niceliksel ve niteliksel gelişmeler, *Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 3(11), 560-569.
- Temel, F., Aksoy, A. ve Kurtulmuş, Z. (2010). Erken çocukluk eğitiminde aile katılım çalışmaları. F. Temel (Ed.), *Aile eğitimi ve erken çocukluk eğitiminde aile katılım çalışmaları içinde* (ss.328-359). Ankara: Anı Yayıncılık.
- Tokuç, H. (2007). *Anne ve babaların okul öncesi eğitim hakkındaki görüş ve beklentilerinin incelenmesi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.

- Topaç, N., Yaman, Y., Ogurlu, Ü. & İlgar, L. (2012). *Okul öncesi dönem çocuğu olan ailelerin okul öncesi eğitim kurumu seçerken göz önünde bulundurdıkları ölçütlerin incelenmesi*, 206-218. Erişim tarihi: 05.08.2017. http://akademikpersonel.kocaeli.edu.tr/uzeyir.ogurlu/diger/uzeyir.ogurlu19.09.2013_09.31.20diger.pdf
- Yaman, R. P., & Saçkes, M. (2017). Anne-babalar okul öncesi eğitim kurumu yöneticilerinden ne bekliyor? Anne-baba ve yönetici beklentilerinin karşılaştırılması. *Erken Çocukluk Çalışmaları Dergisi*, 1(1), 94-103.
- Yazar, A., Çelik, M. & Kök, M. (2008). Aile katılımının okul öncesi eğitimde ve 2006 okul öncesi eğitim programındaki yeri. *Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 12 (2), 233-243.

Extended Abstract

The time between the ages 0-6 is the period in which the developmental speed and the learning capacity of the child is at the highest level. Most of the attitudes acquired within this process shape the character, behaviour, belief, and value judgements of the child. The acquisition of the necessary information, skill, attitude, and habits by the child, the child's learning, and applying the value judgements of the society can be provided by a planned education and consulting service. This task of consulting belongs to the teacher within the frame of curriculum prepared. However, the education firstly starts within the family the individual is in and the development of the child is in parallel with the family's support meeting his or her needs. Since the beginning of life, the child's fulfilling the whole developmental period in a healthy way depends on the life style and attitudes of the family. Accordingly, the expectation of the family from the preschool education institution is effective on the child's learning. Generally, the causes like not benefiting from education in the country side of the city in other words in villages that are inadequate in terms of socio-economic aspects and not recognizing the importance of preschool education adequately, may handicap the preschool education reach at the terminal level. Through this research it is aimed to examine the expectations of mothers, whose children take preschool education in villages and cities, from preschool education institutions. For this purpose, it was attempted to determine whether the expectations of the parents change according to the geography they live in.

This research in which it is aimed to determine the expectations of the mothers, whose children take preschool education and live in the villages and in the cities, was carried out in general scanning model. The sample of the research included mothers of 100 children, who attended preschools in the central counties of Nilüfer and Osmangazi in Bursa province and 100 mothers from Kınık, Hemşehriler, Yenice and Akçasaz villages in Büyükşehir county, Fadıl, Sarıl, Çakmak and Karıncalı villages in Orhaneli county and Belenören, Kocakavacık, Yazıbaşı, Delice, Avdan and Basak villages in Keles county.

Within the research in order to determine the expectations of the mothers from the preschool education institutions “The Expectations of Mothers from Preschool Education Institutions Scale” which was developed by Şimşek and İvrendi (2014) was used. The scale is five likert type and consists of four sub-dimensions; teacher, education-family, school policy and informing. In addition in order to collect information about child’s sex, the education state of the mother, age, working state, the number of children Personal Information Form was used in the research.

Within this research in which it is aimed to determine the expectations of mothers, whose children live in the villages and in the cities and take preschool education, from preschool education institutions, descriptive statistics were used. In order to determine whether the data was normal distribution Kolmogorov-Smirnov Normally Test was carried out. As a result of this test, it was determined that the distribution was normal for the total score and the distribution was not normal for the sub-dimensions. Concerning this, in order to describe the expectations of the mothers, who live in the villages and in the cities, from preschool education descriptive statistics and gender in order to describe the effect of living in the village and in the city T test and for the nonparametric sub-dimensions Mann-Whitney U Test were carried out.

According to the findings obtained from the research, a significant difference was found on behalf of the mothers that live in the city among the groups, according to the mothers’ state of living in the villages or in the cities within the dimensions of their expectations from the preschool education institutions in terms of teacher, school policy, informing and total ($p < .05$). In addition it was determined that the sex of the child does not differentiate the expectations of the mothers from the preschool education institutions ($t_{197} = -571$; $p > .05$). It was seen that the education state of the mother increased the expectations of the mothers from the preschool education institutions ($Z = 45,590$; $p > .05$). When the descriptive statistics obtained from the research was examined; it was determined that the expectations of the mothers that live in the villages and in the cities from the preschool education institutions were above the average yet the expectations were a little bit higher than in the city compared to the village.

As a result of the research, it was determined that the mothers that live in the cities had higher expectations from preschool education institutions compared to those who live in the villages. It is thought that this situation occurs due to the fact that the mothers who live in the cities expect more from their children and they are willing to provide a better education opportunity for their children. Because the mothers who live in the cities generally have got higher education levels and they are aware of the importance of the education. Especially, because of their stimulus-rich environment these mothers may have more information about preschool education, and this situation may have increased their awareness about preschool education. In addition, within the preschool education institutions in the villages in the obligatory service zone within the context of this research, generally the preschool teachers, who recently graduated from university, work. Since these teachers were inexperienced and because of the deficiencies of their schools, they might have been affected negatively in being active and successful in their occupation. In

addition, since they live in the villages that were quite far from the city centres, they may not have turned their current preschool education institutions into effective places in terms of their physical and educational equipment. In conclusion, this situation may have affected the expectations of the mothers from preschool education negatively.